

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1SŽa/3/2014
Identifikačné číslo spisu:	7013201589
Dátum vydania rozhodnutia:	06.02.2014
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7013201589.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavaleca PhD. a z členov JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľa: Q., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Turecko, posledný pobyt v zahraničí Y, toho času miesto pobytu v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov v Sečovciach, zastúpený Centrom právnej pomoci, kancelária Košice, Moyzesova 18, Košice, proti odporcovi: Prezídium policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Sobrance, Oddelenie hraničnej kontroly, Policajného zboru, Komlósiho 222, Veľké Slemence, o preskúmanie rozhodnutia, č. p. PPZ-HCP-SO16-126-009/2013 zo dňa 19. novembra 2013, o zaistení navrhovateľa, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č. k. 2Sp/58/2013-35 zo dňa 18. decembra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č. k. 2Sp/58/2013-35 zo dňa 18. decembra 2013 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

PREDMET KONANIA

Krajský súd v Košiciach rozsudkom uvedeným vo výroku potvrdil rozhodnutie č. p. PPZ-HCP-SO16-126-009/2013 zo dňa 19. novembra 2013, ktorým odporca podľa § 88 ods. 1 písm. a/ zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“) zaistil navrhovateľa dňom 19. novembra 2013 v čase o 17:30 hod. na dobu 5 mesiacov v konaní o administratívnom vyhostení s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie do krajiny podľa § 77 ods. 1, pretože existuje riziko jeho úteku. Na výkon jeho zaistenia určil Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že napadnuté rozhodnutie odporcu bolo potrebné potvrdiť ako vecne

správne, náležité posúdené aj po právnej stránke.

Krajský súd uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutia zistil, že odporca v prejednávanej veci v správnom konaní dostatočne zistil skutkový stav v súlade s § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní a dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný.

K námietke navrhovateľa týkajúcej sa aplikácie Návratovej smernice s tým, že zaistenie navrhovateľa nie je prípustné, nakoľko v danom prípade neprebíha konanie o jeho návrate, ktoré rozhodnutím odporcu bolo prerušené a nemôže pokračovať až do ukončenia azylového konania, a preto ani nemôže spĺňať nevyhnutnú požiadavku jeho účelnosti a efektívnosti, aj s poukazom na článok 5 ods. 1 písm. í/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, krajský súd uviedol, že tak ako odporca, správnosť jeho postupu vyvodzuje zo znenia zákona v § 88 ods. 11 zákona o pobyte cudzincov, v zmysle ktorého „ak je štátny príslušník tretej krajiny zaistený podľa odseku 1 písmeno a/ a policajný útvar nevydá rozhodnutie o administratívnom vyhostení do 48 hodín od zaistenia, policajný útvar štátneho príslušníka tretej krajiny ihneď prepustí; to neplatí, ak policajný útvar nevydá rozhodnutie o administratívnom vyhostení z dôvodu prerušenia konania o administratívnom vyhostení podľa § 77 ods. 4 alebo vyžiadania informácie podľa § 83 ods. 7.“.

Na to nadväzuje ustanovenie § 77 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov, v zmysle ktorého, ak cudzinec, proti ktorému sa vedie konanie o administratívnom vyhostení alebo konanie o zákaze vstupu podľa tohto zákona, podá žiadosť o udelenie azylu, policajný útvar vydá rozhodnutie o prerušení konania o administratívnom vyhostení až do rozhodnutia o jeho žiadosti o udelenie azylu a ďalej postupuje podľa osobitného predpisu.

K námietke zmätočnosti a nepreskúmateľnosti rozhodnutia odporcu pre nezrozumiteľnosť dôvodov, nakoľko odporca rozhodol o zaistení navrhovateľa podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov, teda na účel konania o administratívnom vyhostení, avšak v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa odporca odvolával na realizáciu readmisnej dohody uzavretej medzi ES a Ukrajinou, krajský súd uviedol, že samotné administratívne vyhostenie je upravené v 4. časti prvej hlavy zákona o pobyte cudzincov. Na rozhodovanie o administratívnom vyhostení v zmysle § 83 tohto zákona potom nadväzuje ustanovenie § 84 ods. 1 písm. c/ zákona o pobyte cudzincov o výkone rozhodnutia o administratívnom vyhostení, v zmysle ktorého policajný útvar zabezpečí výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení, ak má byť štátny príslušník tretej krajiny podľa medzinárodnej zmluvy vrátený na územie zmluvného štátu.

K odvolacej námietke, že odporca vo výroku napadnutého rozhodnutia, ktorým navrhovateľa zaistil na účel konania o administratívnom vyhostení bez bližšieho konkretizovania predmetného konania o administratívnom vyhostení jeho spisovou značkou, krajský súd uviedol, že obdobne, ako je to v prípade zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny podľa § 88 ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov, t. j. na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia, identifikácia takéhoto rozhodnutia jeho spisovou značkou a dátumom vydania rozhodnutia je esenciálnou zložkou rozhodnutia, tak i v tomto konaní je žiaduce konkretizovanie predmetného konania aj jeho spisovou značkou (v zmysle rozhodnutia o prerušení konania o administratívnom vyhostení na č. 1. 12 administratívneho spisuje takéto konanie vedené OHK PZ Veľké Slemence podľa prvej hlavy, štvrtej časti zákona o pobyte cudzinca pod číslom PPZ-HCP-SO16-126/2013). Odporca však v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal na začatie konania o administratívnom vyhostení s tým, že účastník konania počas spisovania zápisnice o vyjadrení účastníka konania o administratívnom vyhostení č. PPZ-HCP-SO16-126-007/2013 zo dňa 19. novembra 2013 prejavil vôľu požiadať na území SR o udelenie azylu, teda aspoň v odôvodnení napadnutého rozhodnutia identifikoval jeden z úkonov konania o administratívnom vyhostení.

K námietke účelu zaistenia a primeranosti zásahu do práv účastníka konania krajský súd sa stotožnil s vyjadrením odporcu v tomto smere, ako to vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, že žiadosť navrhovateľa bola podaná účelovo, ako sa tým odporca podrobne zaoberal v napadnutom rozhodnutí a dospel tiež k správne záveru, že naďalej trvá účel zaistenia, ako to ukladá ustanovenie § 90 ods. 2

písm. d/ zákona o pobyte cudzincov.

Krajský súd poukázal na to, že odporca tiež náležité vyhodnotil a skutkovo podložil existenciu rizika úteku navrhovateľa, ako je to uvedené v § 88 ods. 1 písm. a/ bod 1 zákona o pobyte cudzincov. Za neopodstatnenú považoval krajský súd v tejto súvislosti aj odvolaciu námietku s poukazom na právny názor vyslovený v citovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorého je nevyhnutné aby správne orgány rozhodovali o trvaní dôvodov zaistenia bezodkladne po tom, čo zaistený cudzinec podal žiadosť o udelenie medzinárodnej ochrany. Ako to vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odporcu, ako aj z administratívneho spisu odporcu, odporca prvýkrát zaistil navrhovateľa rozhodnutím o zaistení cudzinca č. p. PPZ-HCP-SO16-126-006/2013 zo dňa 19. novembra 2013, ktorým navrhovateľa zaistil dňom 19. novembra 2013 v čase od 12:30 hod. na dobu 48 hodín, teda do 21. novembra 2013 do 12:30 hod. v konaní o administratívnom vyhostení s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie do krajiny podľa § 77 ods. 1, pretože existuje riziko úteku účastníka konania a na výkon jeho zaistenia určil OHK PZ Veľké Slemence. Uvedené rozhodnutie navrhovateľ prevzal dňa 19. novembra 2013 o 12:00 hod.. Vzápätí na to bol toho istého dňa navrhovateľ vypočutý do zápisnice o vyjadrení účastníka konania č. p. PPZ-HCP-SO16-126-007/2013, a to v čase od 12:30 hod. do 13:45 hod. k skutočnostiam, týkajúcim sa prekročenia štátnej hranice SR. Navrhovateľ až v zmysle tejto zápisnice požiadal o azyl v Slovenskej republike napriek tomu, že uviedol, že cieľom jeho cesty bolo Poľsko alebo Maďarsko, kde chcel požiadať o medzinárodnú ochranu. Následne na to odporca rozhodol rozhodnutím č. p. PPZ-HCP-SO16-126-008/2013 zo dňa 19. novembra 2013 o prerušení konania o administratívnom vyhostení, vedeného OHK PZ Veľké Slemence podľa prvej hlavy štvrtej časti zákona o pobyte cudzincov pod č. PPZ-HCP-SO16-126/2013. Odporca potom opätovne rozhodol o zaistení cudzinca napadnutým rozhodnutím. Odporca teda podľa krajského súdu postupoval zákonne, keď bezprostredne po tom, čo navrhovateľ prejavil úmysel požiadať o medzinárodnú ochranu, znova rozhodol o zaistení navrhovateľa s uvedením konkrétnych dôvodov, ktoré ho k prijatiu takéhoto záveru viedli.

Krajský súd poukázal na to, že odporca sa vo svojom rozhodnutí zaoberal možnosťou uplatnenia § 89 zákona o pobyte cudzincov ako miernejším prostriedkom, no dospel k záveru, že nie je možné navrhovateľovi namiesto zaistenia uložiť povinnosť hlásenia pobytu alebo zloženia peňažnej záruky, čo odôvodnil osobnými pomermi navrhovateľa. Pokiaľ navrhovateľ tvrdil v oprávnom prostriedku, že navrhovateľ v súlade s článkom 31 Ženevského dohovoru bezprostredne po zadržaní (5 minút po prekročení štátnej hranice), ihneď po zabezpečení tmočenia prejavil pred odporcom vôľu požiadať o udelenie azylu na území SR, pričom zároveň svoju žiadosť dostatočne odôvodnil, krajský súd k tomu uviedol, že toto tvrdenie nemá oporu ani v administratívnom spise odporcu. Z neho vyplývajú skutočnosti, svedčiacie o účelovosti žiadosti o azyl tak, ako to uviedol odporca v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Zo spisového materiálu tiež vyplýva tak, ako je to uvedené v napadnutom rozhodnutí, že odporca nepožiadaval o azyl ani pri svojom prvom výsluchu, ako to vyplýva zo zápisnice o vyjadrení účastníka konania č. p. PPZ-HCP-SO16-126-005/2013 zo dňa 19. novembra 2013, v čase od 10:00 hod. do 10:35 hod. kedy uviedol, že po prekročení štátnej hranice SR videl policajné auto, chcel sa prihlásiť, ale najskôr si zapálil cigaretu a v prípade, ak by nevidel po prekročení štátnej hranice príslušníkov PZ, snažil by sa dostať do Poľska alebo Maďarska. Spisový materiál tiež vyvracia tvrdenie navrhovateľa, že neunikal príslušníkom PZ, ani sa nesnažil skryť, pričom touto skutočnosťou sa odporca podrobne zaoberal v napadnutom rozhodnutí. Krajský súd k tomu dodal, že v zmysle článku 31 Ženevského dohovoru, zmluvné štáty sa zaväzujú, že nebudú stíhať pre nezákonný vstup alebo prítomnosť na území „štátu takých utečencov, ktorí pri príchode priamo z územia, kde ich život alebo sloboda boli ohrozené v zmysle článku 1, vstúpia alebo sú prítomní na území daného štátu bez povolenia za predpokladu, že sa sami prihlásia bez meškania na úradoch a odôvodnia svoj nezákonný vstup alebo prítomnosť na území daného štátu“. Odporca vo svojom rozhodnutí v súvislosti s týmto článkom podľa krajského súdu správne konštatoval, že navrhovateľ po neoprávnenom prekročení štátnej hranice z územia Ukrajiny na územie SR neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré nasvedčovali tomu, že na území Ukrajiny boli jeho život alebo sloboda ohrozené a taktiež sa bez meškania neprihlásil na úradoch a neodôvodnil svoj nezákonný postup. Odporca aj vo vzťahu k podmienkam administratívneho vyhostenia navrhovateľa a jeho realizácie poukázal na to, že Ukrajinu možno vo všeobecnosti považovať za

bezpečnú krajinu, v ktorej by život alebo sloboda účastníka konania neboli ohrozené. Navyše, zo spisového materiálu vyplýva, že navrhovateľ požiadal o azyl až po doručení prvého rozhodnutia o jeho zaistení.

Krajský súd poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci Y. proti Polícii SR zo dňa 30. mája 2013 C-534/11, na ktorý sa odvolávali obaja účastníci konania. V zmysle tohto rozhodnutia „Smernica Rady ES 2003/9/ES z 27. januára 2003, ktorou sa ustanovujú minimálne normy pre prijímanie žiadateľov o azyl a Smernica 2005/85 nebránia tomu, aby bol štátny príslušník tretej krajiny, ktorý po svojom zaistení na základe článku 15 Smernice 2008/115 podal žiadosť o medzinárodnú ochranu v zmysle Smernice 2005/85, ponechaný v zaistení na základe ustanovenia vnútroštátneho práva, ak sa po individuálnom posúdení všetkých relevantných okolností ukáže, že táto žiadosť bola podaná iba s cieľom oddialiť alebo zmať výkon rozhodnutia o návrate, a že pokračovanie zaistenia je objektívne nevyhnutné na to, aby sa dotknutá osoba nemohla definitívne vyhnúť svojmu návratu“. Odporca teda podľa krajského súdu správne postupoval v zmysle tohto rozsudku, keď náležite odôvodnil účelovosť podania žiadosti o azyl a odôvodnil tiež v čom spočíva riziko úteku zo strany navrhovateľa.

K námietke týkajúcej sa doby zaistenia, keď navrhovateľ namietal dobu zaistenia na 5 mesiacov napriek tomu, že konanie o azyly nie je vo väčšine prípadov jednostupňovým konaním, ale pokračuje v konaní pred prvostupňovým súdom, prípadne odvolacím Najvyšším súdom Slovenskej republiky, v dôsledku čoho vzhľadom na dĺžku konania pred súdnymi orgánmi môže azylové konanie trvať aj sedem mesiacov a z toho dôvodu považoval pozbavenie osobnej slobody navrhovateľa za neprimerané a neúčelné, krajský súd poukázal na vyjadrenie odporcu v tom zmysle, že odvolanie je fakultatívnou časťou konania o azyly, ktoré nemusí nastať, a preto pri určení lehoty zaistenia naň správny orgán nemôže prihliadať.

V prípade odvolacieho konania je to dôvod na skúmanie účelu zaistenia podľa § 90 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov. Krajský súd k tomu dodal, že ak by správny orgán prihliadol na možné trvanie konania o azyly v dĺžke sedem mesiacov, táto skutočnosť by absolútne znemožňovala zaistenie príslušníka tretej krajiny, ktorý požiadal o azyl vzhľadom na zákonnú dĺžku trvania zaistenia v zmysle § 88 ods. 4 veta prvá zákona o pobyte cudzincov.

Aj Súdny dvor EÚ v niekoľkokrát citovanom rozhodnutí vo veci C-534/11 v bode 60 rozsudku, v spojitosti s bodom 57, poukázal na to, že „keď bol štátny príslušník tretej krajiny zaistený na základe článku 15 Smernice 2008/115 z dôvodu, že jeho správanie vyvolávalo obavu, že pri absencii takého zaistenia by utiekol a maril by svoje vyhostenie a keď bola žiadosť o azyl zrejme podaná iba s cieľom oddialiť, či dokonca zmať výkon rozhodnutia o návrate, ktoré bolo voči nemu vydané, treba konštatovať, že také okolnosti skutočne môžu odôvodniť ponechanie uvedeného štátneho príslušníka v zaistení aj po podaní žiadosti o azyl. Keby členské štáty nemohli za takých podmienok zabrániť tomu, aby dotknutá osoba podaním žiadosti o azyl automaticky dosiahla prepustenie, bol by tým narušený cieľ tejto smernice, ktorým je účinný návrat neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín. V zmysle bodu 58 tohto rozsudku „vnútroštátne ustanovenie, ktoré za takých podmienok umožňuje ponechať žiadateľa v zaistení, je totiž v súlade s článkom 18 ods. 1 Smernice 2005/85, keďže toto zaistenie nevyplyva z podania žiadosti o azyl, ale z okolností, ktoré charakterizujú individuálne správanie tohto žiadateľa pred podaním tejto žiadosti a pri jej podaní“.

Krajský súd upriamil pozornosť na to, že na uvedené rozhodnutie Súdneho dvora EÚ poukázal aj NS SR vo svojom rozsudku sp. zn. 1Sza/6/2013 zo dňa 24. septembra 2013, keď zdôraznil, že „ak policajný útvar dospeje k záveru, že žiadosť cudzinca o medzinárodnú ochranu je účelová, podaná za účelom pozdržať, či dokonca zmať výkon rozhodnutia o vyhostení cudzinca, môže znova rozhodnúť podľa § 90 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov, že dôvody predchádzajúceho zaistenia trvajú napriek tomu, že cudzinec požiadal o medzinárodnú ochranu. V takomto rozhodnutí policajný útvar vyloží, aké konkrétne dôvody ospravedlňujú trvanie zaistenia cudzinca po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu. Zdôraznil tiež, že je nevyhnutné, aby správne orgány rozhodovali o trvaní dôvodov zaistenia bezodkladne po tom, čo zaistený cudzinec podá žiadosť o udelenie medzinárodnej ochrany.“.

Na základe uvedených skutočností považoval krajský súd odvolacie námietky navrhovateľa za nedôvodné, nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. Z tohto pohľadu nezistil v postupe odporcu žiadne pochybenie a v podrobnostiach poukázal na správne závery odporcu v napadnutom rozhodnutí. Odporca sa vo svojom rozhodnutí zaoberal účelom zaistenia, ako aj odôvodnením potrebnej predpokladanej dĺžky zaistenia, účelnosťou a efektívnosťou zaistenia.

Krajský súd sa teda v plnom rozsahu stotožnil s postupom a závermi odporcu v napadnutom rozhodnutí, námietkam navrhovateľa nevyhovel a napadnuté rozhodnutie odporcu ako zákonné potvrdil.

II.

Stručné zhrnutie argumentácie odvolacích dôvodov navrhovateľa

Navrhovateľ podal proti rozsudku krajského súdu včas odvolanie v ktorom uviedol, že už v konaní pred súdom prvého stupňa namietal, že z výroku napadnutého rozhodnutia odporcu vyplýva, že odporca rozhodol o zaistení navrhovateľa podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov, a to na účel konania o administratívnom vyhostení, avšak v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa odporca odvoláva na realizáciu readmisnej dohody uzatvorenej medzi ES a Ukrajinou. Odporca v odôvodnení napadnutého rozhodnutia v rozpore s výrokom napadnutého rozhodnutia predpokladá odsun navrhovateľa na základe readmisnej dohody v zmysle ustanovenia § 88 ods. 1 písm. e/ zákona o pobyte cudzincov. Z tohto dôvodu navrhovateľ považuje napadnuté rozhodnutie odporcu za zmätočné a nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť dôvodov. Navyše, odporca vo výroku napadnutého rozhodnutia uvádza, že navrhovateľa zaistil na účel konania o administratívnom vyhostení, avšak vo výroku absentuje špecifikácia predmetného konania o administratívnom vyhostení jeho spisovou značkou.

Zákon o pobyte cudzincov rozlišuje niekoľko účelov zaistenia cudzinca, pričom tomu ktorému účelu zaistenia uvedenému vo výroku rozhodnutia správneho orgánu musí náležite zodpovedať aj odôvodnenie tohto rozhodnutia. Samotný zákonodarcu rozlišuje zaistenie cudzinca na účel konania o administratívnom vyhostení cudzinca, resp. na účel výkonu administratívneho vyhostenia a zaistenie cudzinca na účel jeho vrátenia podľa medzinárodnej zmluvy (t. j. v tomto prípade podľa readmisnej dohody uzatvorenej medzi EU a Ukrajinou). Postup príslušných štátnych orgánov v konaní o administratívnom vyhostení upravuje zákon o pobyte cudzincov v súlade s tzv. návratovou smernicou, naopak postup príslušných štátnych orgánov realizujúcich návrat, resp. readmisiu cudzinca je upravený v štandardnej medzinárodnej zmluve, pričom medzi oboma spôsobmi odsunu existuje okrem iného základný rozdiel spočívajúci v neformálnosti a bezodkladnosti vrátenia cudzinca na základe medzinárodných tzv. readmisných dohôd. Vzhľadom k uvedenému sa navrhovateľ nestotožnil s názorom prvostupňového súdu, a to, že rozhodnutie odporcu nie je zmätočné a nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť dôvodov.

Pokiaľ ide o namietanú absenciu špecifikácie konania o administratívnom vyhostení navrhovateľa vo výroku napadnutého rozhodnutia, ani tu nesúhlasil so záverom prvostupňového súdu, a to že odporca aspoň v odôvodnení napadnutého rozhodnutia identifikoval jeden z úkonov konania o administratívnom vyhostení, čo považuje prvostupňový súd za postačujúce. Aj samotný prvostupňový súd poznamenal vo svojom rozhodnutí, že obdobne ako je to v prípade zaistenia cudzinca podľa § 88 ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov, t. j. na účel výkonu administratívneho vyhostenia, identifikácia takéhoto rozhodnutia jeho spisovou značkou a dátumom vydania rozhodnutia je esenciálnou zložkou rozhodnutia, a preto má za to, že i v tomto konaní bolo žiaduce konkretizovanie predmetného konania aj jeho spisovou značkou predovšetkým vo výroku napadnutého rozhodnutia.

V súlade s citovanými ustanoveniami návratovej smernice, Európskeho dohovoru ako aj zákona o pobyte cudzincov navrhovateľ má za to, že zaistenie navrhovateľa nie je prípustné, nakoľko v danom prípade neprebíha konanie o jeho návrate, ktoré bolo rozhodnutím odporcu prerušené a toto konanie nemôže pokračovať až do ukončenia azylového konania. Zaistenie navrhovateľa preto ani nemôže spĺňať nevyhnutnú požiadavku jeho účelnosti a efektívnosti v zmysle rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky. Prvostupňový súd vec nesprávne právne posúdil a na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Na základe uvedených skutočností navrhovateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vydal

rozsudok, ktorým zmení rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie odporcu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie. Súčasne navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky nariadil jeho bezodkladné prepustenie zo zaistenia.

III.

Stručné zhrnutie vyjadrenia odporcu k odvolaniu navrhovateľa

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že napadnutý rozsudok navrhol potvrdiť ako vecne správny.

K odvolacím námietkam navrhovateľa odporca uviedol:

K bodu I.

V uvedenom bode navrhovateľ uvádza fakty z rozhodnutia o jeho zaistení č. PPZ-HCP-SO16-126-009/2013. Na záver prvého bodu navrhovateľ uvádza, že prvostupňový súd sa po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporcu a jeho postupu sním stotožnil a potvrdil ho ako vecne správne a vydané v súlade s príslušnými právnymi predpismi, s čím navrhovateľ nesúhlasí. Nakoľko v uvedenom bode navrhovateľ nekonkretizoval nesprávne skutkové zistenia, odporca nepovažuje za potrebné vyjadriť sa k uvedenému bodu.

K bodu II.

Navrhovateľ cituje ustanovenia: Smernicu Európskeho parlamentu a rady č. 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (ďalej len „návratová smernica“) Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Európsky dohovor“). Na záver navrhovateľ s odvolaním sa na citované právne normy konštatuje, že zaistenie navrhovateľa nie je prípustné a je v rozpore s týmito právnymi predpismi, nakoľko v danom prípade neprebíha konanie o jeho návrate, ktoré bolo rozhodnutím odporcu prerušené a toto konanie nemôže pokračovať až do ukončenia azylového konania. Navrhovateľ ďalej tvrdí, že preto jeho zaistenie ani nemôže spĺňať základnú a nevyhnutnú požiadavku jeho účelnosti a efektívnosti v zmysle rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky.

S týmto tvrdením odporca vyjadril nesúhlas, nakoľko navrhovateľ poukazuje na rozpor vo výroku a odôvodnení rozhodnutia o zaistení v tom, že podľa výroku rozhodnutia bol navrhovateľ zaistený podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov, t. j. na účel konania o administratívnom vyhostení, avšak v odôvodnení predpokladá odsun navrhovateľa na základe readmisnej dohody v zmysle ustanovenia § 88 ods. 1 písm. e/ zákona o pobyte cudzincov.

Odporca má za to, že ustanovenie § 88 zákona o pobyte cudzincov pojednáva o zaistení cudzincov a nie o spôsoboch ich odsunu tak ako to uvádza navrhovateľ. Toto ustanovenie zákona o pobyte cudzincov dáva príslušným orgánom možnosť zaistiť cudzincov v zmysle uvedených ustanovení, ak príslušný orgán vyhodnotí že zaistenie cudzinca je nutné. Odporca v tejto súvislosti poukázal na súvislosť medzi odsunom cudzinca, ktorý neoprávnene prekročil štátnu hranicu, alebo sa neoprávnene zdržiava na území Slovenskej republiky a rozhodnutím o administratívnom vyhostení. Predtým, ako sa takáto osoba z územia Slovenskej republiky odsunie, musí mať uloženú povinnosť opustiť územie Slovenskej republiky. Bez takto uloženej povinnosti nie je možné odsun cudzinca vykonať. Podľa či. 13 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), „povinnosti možno ukladať zákonom, alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd; medzinárodnou zmluvou podľa či. 7 ods. 4, ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb, právnických osôb, alebo nariadením vlády podľa či. 120 ods. 2“. Dohoda medzi Európskym spoločenstvom a Ukrajinou o readmisii osôb uverejnená v úradnom vestníku L 332, 18/12/2007 s 0048-0065 (ďalej len „dohoda o readmisii osôb“) však takúto povinnosť cudzincom neukladá. Uvedená dohoda len určuje práva a povinnosti zmluvným stranám pri readmisii osôb. Povinnosť cudzincom, ktorý majú neoprávnený pobyt na území SR, alebo neoprávnene prekročia vonkajšiu hranicu, opustiť územie SR neustanovuje ani zákon o pobyte cudzincov. Avšak § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov hovorí, že Administratívne vyhostenie je rozhodnutie policajného útvaru o tom, že cudzinec nemá alebo stratil oprávnenie zdržiavať

sa na území Slovenskej republiky a je povinný opustiť územie Slovenskej republiky... Odporca teda vzhľadom na vyššie uvedené tvrdí, že existencia rozhodnutia o administratívnom vyhostení je nutným predpokladom výkonu readmisie v zmysle readmisnej dohody. Odporca je toho názoru, že uvedená skutočnosť, je skutočnosť uvedená § 34 ods. 6 správneho poriadku, teda ju netreba dokazovať, a preto ju neuviedol ani v rozhodnutí o zaistení.

Zároveň odporca upozorňuje na fakt, že ak by pripustili odsun cudzincov len na základe readmisnej dohody, ktorá nestanovuje potrebu vydania akéhokoľvek rozhodnutia, ani nestanovuje povinnosti pre osoby ktorých sa týka, tak tieto osoby by boli odsunuté bez možnosti akejkoľvek nápravy alebo opravného prostriedku. V praxi by to znamenalo, že sa nemôžu domáhať preskúmania rozhodnutia nadriadeným orgánom ani súdom, pretože žiadne takéto rozhodnutie by neexistovalo. Odporca je toho názoru, že takýmto postupom by bol porušený či. 1 písm. d/ Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení Protokolu č. 11.

Na základe vyššie uvedených skutočností odporca trvá na tom, že zaistenie spĺňa základnú a nevyhnutnú požiadavku jeho účelnosti a efektívnosti v zmysle rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky.

K bodu III.

Ad1: Navrhovateľ cituje smernicu Rady 2005/85/ES z 01. decembra 2005 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca, podľa ktorej by sa štátny príslušník tretej krajiny ktorý požiadal o azyl v členskom štáte, nemal považovať za neoprávnene zdržiavajúceho na území členského štátu, pokiaľ nenadobudlo účinnosť rozhodnutie o neudelení azylu alebo rozhodnutie, ktorým sa ukončilo jeho právo na pobyt ako žiadateľa o azyl.

Navrhovateľ s odvolaním sa na názor vyslovený Súdny dvorom EU v rozhodnutí zo dňa 30. mája 2013 vo veci Y. proti Polícii ČR C-534/11 tvrdí, že navrhovateľa sa v čase vydania napadnutého rozhodnutia nevzťahoval právny režim návratovej smernice a z toho dôvodu nebolo prípustné jeho zaistenie na účel konania o návrate v zmysle návratovej smernice. Navyše zdôraznil, že v čase podania žiadosti o azyl navrhovateľom voči nemu nebolo vydané rozhodnutie o jeho administratívnom vyhostení.

V predmetnom rozhodnutí súd konštatoval, pokiaľ zaistený cudzinec podľa zákona o pobyte cudzincov požiada o udelenie medzinárodnej ochrany, pokiaľ je táto žiadosť podaná účelovo (slovami súdneho dvora „iba s cieľom pozdržať alebo zmariť výkon rozhodnutia o navrátení“) a pokračovanie zaistenia je naďalej objektívne nutné, je možné takéhoto cudzinca ponechať v zaistení. Odporca postupoval v duchu uvedeného rozhodnutia. Dospel k záveru, že žiadosť navrhovateľa bola podaná účelovo (str. 4 napadnutého rozhodnutia) ako aj k tomu, že trvá účel zaistenia podľa § 88 ods. 1 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov v konaní o administratívnom vyhostení s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie do krajiny podľa § 77 ods. 1, akl. existuje riziko jeho úteku (str. 7 napadnutého rozhodnutia).

Ad2: Navrhovateľ s odvolaním sa na právny názor vyslovený Najvyšším súdom Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 1Sza/6/2013 zo dňa 24. septembra 2013, ktorým najvyšší súd reagoval na uvedené rozhodnutie Súdneho dvora EU tvrdí, že postup odporcu je v rozpore s citovaným rozhodnutím Súdneho dvora EU, a preto mal odporca ukončiť zaistenie navrhovateľa v právnom režime návratovej smernice.

V predmetnom rozhodnutí súd okrem iného konštatoval „... Ak však policajný útvar dospeje k záveru, že žiadosť cudzinca o medzinárodnú ochranu je účelová, podaná iba za účelom pozdržať, či dokonca zmariť výkon rozhodnutia o vyhostení cudzinca, môže znova rozhodnúť podľa § 90 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov, že dôvody predchádzajúceho zaistenia trvajú, napriek tomu, že cudzinec požiadal o medzinárodnú ochranu. V takomto prípade policajný útvar vyloží, aké konkrétne dôvody ospravedlňujú trvanie zaistenia cudzinca po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu. (...) Pro futúro bude nevyhnutné, aby správne orgány postupovali v súlade s vyššie uvedenými závermi, t. j., aby rozhodovali o trvaní dôvodov zaistenia bezodkladne potom, čo zaistený cudzinec podal žiadosť o udelenie medzinárodnej ochrany“.

Odporca uviedol, že postupoval presne v duchu citovaného rozhodnutia. Bezprostredne po tom, čo

navrhovateľ prejavil úmysel požiadať o medzinárodnú ochranu, znova rozhodol o zaistení, pričom dospel k záveru, že dôvody predchádzajúceho zaistenia trvajú, pričom uviedol aj konkrétne dôvody, ktoré ho k prijatiu takéhoto záveru viedli (str. 7 napadnutého rozhodnutia).

Ad3: Čo sa týka skutočnosti, že v čase prejavu úmyslu požiadať o azyl na území Slovenskej republiky, nebolo voči navrhovateľovi vydané rozhodnutie o administratívnom vyhodení odporca dal do pozornosti znenie návratovej smernice, na ktorej znenie sa odvolávajú citované rozhodnutia Súdneho dvora EÚ ako aj Najvyššieho súdu, a ktorá v č. 15. Taktiež odporca dal do pozornosti v č. 8 ods. 3 písm. b/ smernice európskeho parlamentu a rady 2013/33/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu (prepracované znenie) (.

Odporca je toho názoru, že predpokladom ponechania štátneho príslušníka v zaistení nie je existencia rozhodnutia o administratívnom vyhodení, ale buď existencia úkonov s cieľom pripraviť návrat cudzinca alebo výkon vyhodenia, teda výkon rozhodnutia o administratívnom vyhodení. Odporca sa domnieva, že konanie o administratívnom vyhodení spĺňa požiadavku úkonu, ktorého cieľom je pripraviť návrat, a keďže voči navrhovateľovi v čase prejavu úmyslu požiadať o azyl, konanie o administratívnom vyhodení prebiehalo, bol zaistení v súlade s citovanými právnymi predpismi ako aj judikátmi a teda odporca nebol povinný ukončiť režim zaistenia.

Na základe uvedených skutočností je odporca toho názoru, že jeho rozhodnutie o ponechaní navrhovateľa v zaistení aj po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu je v súlade s vyššie uvedeným rozhodnutím Súdneho dvora EÚ, s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, návratovou smernicou ako aj smernicou pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu.

K bodu IV.

Ad1: K námietke navrhovateľa, že odporca porušil ustanovenie § 88 ods. 12 zákona o pobyte cudzincov, odporca uviedol, že toto tvrdenie navrhovateľa sa nezakladá na pravde. Zo spisového materiálu vyplýva, že navrhovateľ bol prvýkrát vypočutý za prítomnosti tlmočníka dňa 19. novembra 2013 v čase od 10:00 hod. do 10:35 hod., následne bolo vydané rozhodnutie o zaistení č. p.: PPZ-HCP-SO16-126-006/2013, ktoré mu bolo riadne preložené tlmočníkom. Potom bol navrhovateľ znova vypočutý, č. p. PPZ-HCP-SO16-126-007/2013 v čase od 12:30 hod. do 13:45 hod., pričom navrhovateľ až na konci tejto zápisnice vyslovil žiadosť o poskytnutie medzinárodnej ochrany. Aj túto svoju žiadosť vyslovil len po tom, čo sám v tejto zápisnici uviedol, že chce ísť do Poľska, alebo do Maďarska, a po tom čo bol poučený o tom, že sa do Maďarska, resp. Poľska nedostane. Navrhovateľ dokonca v prvej zápisnici č. p. PPZ-HCP-SO16-126-005/2013 sám potvrdil, že keby po prekročení štátnej hranice nevidel príslušníkov PZ, tak by sa orgánom SR neprihlásil, ale snažil sa dostať do Poľska, alebo Maďarska.

V tejto súvislosti odporca dal do pozornosti chovanie navrhovateľa po nedovolenom prekročení štátnej hranice. Navrhovateľ nedovolené prekročil štátnu hranicu cca 1 m od hraničného znaku HZ 338 (zaznamenané kamerovým systémom EBAS). Od uvedeného hraničného znaku vedie spevnená asfaltová cesta do obce Ruská. Uvedená cesta je rovná, bez zákrut. Na uvedenej ceste, vo vzdialenosti cca 50 m od HZ 338 v čase narušenia stála hliadka OHK PZ Veľké Slemence so služobným motorovým vozidlom označeným príslušnosťou k Policajnému zboru. Túto skutočnosť potvrdil aj sám navrhovateľ, pričom sám priznal, že uvedenú hliadku videl. Namiesto toho aby sa hliadke prihlásil, zišiel s asfaltovej cesty a zamieril ku krovinatému porastu na poli (zaznamenaný pohyb služobného motorového vozidla pomocou systému na monitorovanie pohybu SCMV). Tieto skutočnosti sú uvedené v rozhodnutí o zaistení č. p.: PPZ-HCP-SO16-126-006/2013. Aj táto skutočnosť dokazuje, že navrhovateľ neprejavil pred odporcom vôľu požiadať o udelenie azylu na území Slovenskej republiky a ani to nemal v úmysle urobiť.

Ad2: K námietke navrhovateľa, že nakoľko prejavil vôľu o udelenie azylu na nepríslušnom útvare po vstupe na územie Slovenskej republiky ešte v priebehu konania o administratívnom vyhodení, t. j. pred vydaním napadnutého rozhodnutia o zaistení a umiestnením v zariadení pre cudzincov, odporca mal postupovať tak, že mal navrhovateľa poučiť o tom, že na prijatie vyhlásenia je príslušný policajný útvar pri azylovom zariadení, odporca uviedol, že toto tvrdenie navrhovateľa je máťúce, nakoľko je pravdou, že navrhovateľ požiadal o udelenie azylu pred vydaním napadnutého rozhodnutia, avšak vtom čase bol zaistený rozhodnutím OHK PZ Veľké Slemence č.: PPZ-HCP-SO16-126-006/2013.

Odporca poukázal na zákon o azyle (v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia, ale ani v súčasne platnej podobe), ktorý nerieši ktorý útvar je príslušným na prijatie vyhlásenia cudzinca, ktorý je zaistený na základnom útvare PZ akým OHK PZ Veľké Slemence je. V zmysle § 2 ods. 2 písm. b/ zákona o azyle je príslušným na prijatie vyhlásenia „ak ide o cudzinca, ktorý žiada o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany po vstupe na územie Slovenskej republiky, policajný útvar zriadený pri azylovom zariadení“ podľa písm. d/ „ak ide o cudzinca, ktorý je umiestnený v zariadení pre cudzincov podľa osobitného zákona, policajný útvar v tomto zariadení“. Keďže navrhovateľ bol v čase prejavovania úmyslu požiadať o azyl v zaistení, bol teda obmedzený v pohybe, ale nebol umiestnený v zariadení, neexistoval útvar príslušný na jeho vyhlásenie. Avšak nakoľko odporca navrhovateľa ponechal v zaistení (viď vyjadrenie k bodu III.) a umiestnil ho v zariadení v súlade s § 88 ods. 5 zákona o pobyte cudzincov, príslušným na prijatie vyhlásenia je podľa § 3 ods. 2 písm. d/ zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o azyle“) policajný útvar v tomto zariadení. Takýto postup umožňuje aj § 3 ods. 8 zákona o azyle: „Ak cudzinec požiada o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany na policajnom útvare, ktorý nie je príslušný na prijatie vyhlásenia podľa odseku 2, policajný útvar je povinný poučiť cudzinca o tom, ktorý policajný útvar je príslušný na prijatie vyhlásenia, a ak nerozhodne o zaistení cudzinca a o jeho umiestnení v zariadení pre cudzincov podľa osobitného predpisu, 6a/ vydá cudzincovi doklad na prepravu s platnosťou 24 hodín...“ OHK PZ Veľké Slemence rozhodlo o zaistení navrhovateľa.

Odporca uviedol, že považuje svoj postup v konaní a rozhodnutie o zaistení č. p. PPZ-HCP-SO16-126-009/2013 za správny a v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

Odporca rozhodnutím dňa 19. novembra 2013 podľa § 88 ods. 1 písm. a/ prvý bod zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“) zaistil navrhovateľa dňom 19. novembra 2013 v čase o 17:30 hod. na dobu 5 mesiacov do 19. apríla 2014 v konaní o administratívnom vyhostení s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie do krajiny podľa § 77 ods. 1, pretože existuje riziko úteku účastníka konania.

Na výkon jeho zaistenia určil Útvar policajného zaistenia pre cudzincov v Sečovciach.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ nedovolené prekročil štátnu hranicu z územia Ukrajiny smerom na územie Slovenskej republiky pri HZ 338 v katastri obce Ruská okres Michalovce v služobnom obvode OHK PZ Veľké Slemence dňa 18. novembra 2013 o 14:29 hod. neoprávnene prekročili štátnu hranicu z UKR do SR, pričom toto narušenie bolo zaznamenané kamerovým systémom EBAS. Následne dňa 18. novembra 2013 v čase o 14:35 hod. bol po predchádzajúcej pátracej akcii vykonanej príslušníkmi OHK PZ Veľké Slemence zadržaný a následne predvedený na OHK PZ Veľké Slemence.

Z uvedeného podľa odporcu vyplynulo, že navrhovateľ s poukázaním na § 2 ods. 1 písm. g/ zákona o pobyte cudzincov, na území Slovenskej republiky neoprávnene prekročil vonkajšiu hranicu mimo hraničného priechodu a zároveň sa neoprávnene zdržiaval na území Slovenskej republiky, pričom tento vstup cez vonkajšiu hranicu neumožňuje medzinárodná zmluva, zákon o pobyte cudzincov alebo osobitný predpis. Týmto svojím konaním porušil ustanovenie či. 4 ods. 1, a či. 5 ods. 1 písm. a/, b/ Nariadenia Rady ES č. 562/2006, ktorým sa ustanovuje Kódex Spoločenstva o pravidlách pohybu osôb cez hranice, čím sa dopustil priestupkov podľa § 116 ods. 1 písm. a/ a § 118 ods. 1 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov.

Navrhovateľ bol rozhodnutím OHK PZ Veľké Slemence č.: PPZ-HCP-SO16-126-006/2013 zo dňa 19. novembra 2013 zaistený na dobu 48 hodín s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie do krajiny podľa § 77 ods. 1, pretože existovalo riziko úteku účastníka konania.

Voči účastníkovi konania OHK PZ Veľké Slemence začalo konanie o administratívnom vyhostení s

určením zákazu vstupu v zmysle štvrtej časti prvej hlavy zákona o pobyte cudzincov. Navrhovateľ mal byť po ukončení konania o administratívnom vyhostení vrátený na územie Ukrajiny v zmysle dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ukrajinou o readmisii osôb uverejnený vo vestníku L 332/48 zo dňa 18. decembra 2007. Počas spisovania zápisnice o vyjadrení účastníka konania o administratívnom vyhostení č.: PPZ-HCP-SO16-126-007/2013 zo dňa 19. novembra 2013 prejavil vôľu požiadať na území Slovenskej republiky o udelenie azylu.

Vôľu požiadať o azyl až potom, čo bol rozhodnutím OHK PZ Veľké Slemence č.: PPZ-HCP-SO16-126-006/2013 zo dňa 19. novembra 2013 zaistený na dobu 48 hodín s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie do krajiny podľa § 77 ods. 1, pretože existovalo riziko úteku účastníka konania. K následne podanej žiadosti o azyl odporca uviedol, že pri posudzovaní tejto okolnosti vychádzal aj z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zo dňa 30. mája 2013 vec Mehmet Arslan proti Polícii ČR C-534/11.

Po zhodnotení dôkaznej situácie odporca uviedol, že má za to, že navrhovateľ prejavil vôľu o azyl účelovo, aby tým pozdržal vydanie rozhodnutia o administratívnom vyhostení. Tento záver potvrdzuje skutočnosť, že navrhovateľ v zápisnici o vyjadrení účastníka konania o administratívnom vyhostení č.: PPZ-HCP-SO16-126-007/2013 zo dňa 19. novembra 2013 uviedol, že na území Ukrajiny žil so svojou známou 11 mesiacov. Počas celej tejto doby nepodnikol žiadne kroky, aby medzinárodnú ochranu získal na území Ukrajiny, hoci tak urobiť mohol. Dokonca nerobil žiadne kroky ani preto, aby si svoj pobyt na Ukrajine zlegalizoval. Po tom čo bol vyhostený z územia Ukrajiny, namiesto toho, aby ju opustil v určenej lehote, si účastník konania vybral nelegálny vstup na územie členských štátov, pričom primárnou cieľovou krajinou bolo pre neho Poľsko, resp. Maďarsko. Slovenskú republiku si vybral len preto, že dostal ponuku na prevedenie cez Slovensko-Ukrajinskú hranicu. O potrebe získania medzinárodnej ochrany začal uvažovať až po zadržaní hliadkou polície.

Odporca uviedol, že sa pri rozhodovaní o zaistení riadil aj Dohovorom o právnom postavení utečencov z roku 1951 v znení protokolu o postavení utečencov z roku 1967, ako aj Smernicou Rady 2003/9/ES, ktorou sa ustanovujú minimálne normy pre prijímanie žiadateľov o azyl.

Odporca ďalej uviedol, že vychádzal aj zo skutočností, že Ukrajinu možno vo všeobecnosti považovať za bezpečnú krajinu v ktorej by život, alebo sloboda účastníka konania neboli ohrozené, nakoľko Ukrajina ratifikovaním readmisnej dohody sa zaviazala uznávať nevyhnutnosť dodržiavania ľudských práv a slobôd, pričom sa zdôrazňuje, že touto dohodou nie sú dotknuté práva a povinnosti Spoločenstva, členských štátov Európskej únie a Ukrajiny vyplývajúce zo Všeobecnej deklarácie ľudských práv z 10. decembra 1948 a z medzinárodných právnych predpisov, najmä z Európskeho dohovoru zo 04. novembra 1950 a ochrane ľudských práv a základných slobôd, z Dohovoru o postavení utečencov z 28. júla 1951, z Protokolu o postavení utečencov z 31. januára 1967, z Medzinárodného dohovoru Organizácie spojených národov a občianskych apolitických právach z 19. decembra 1966 a z medzinárodných právnych nástrojov vydávania osôb.

Odporca uviedol, že prehodnocoval aj skutočnosť, či trvá účel zaistenia, t. j., či trvá riziko úteku účastníka konania. Zo záznamu hliadky OHK PZ Veľké Slemence č. p.: PPZ-HCP-SO16-2-1321/2013 zo dňa 18. novembra 2013 vyplýva, že účastník konania po neoprávnenom prekročení štátnej hranice sa príslušným orgánom sám neprihlásil naopak, sa snažil ujsť, respektíve pred policajnými hliadkami schovať. Zo záznamu hliadky vyplýva, že od miesta neoprávneného prekročenia štátnej hranice sa táto nachádzala cca 50 m na prístupovej ceste k HZ 338 so služobným motorovým vozidlom, ktorej príslušnosť k PZ bola označená. Odporca má za to, že navrhovateľ po nedovolenom prekročení štátnej hranice mohol vidieť, a že napriek svojim tvrdeniam aj videl hliadku PZ a mal možnosť sa prihlásiť, ale tak nespravil, naopak snažil sa ujsť. Túto skutočnosť potvrdzuje aj záznam zo systému na monitorovanie pohybu služobných motorových vozidiel - AVL z ktorého je zrejmé, že hliadka s vozidlom musela účastníka konania prenasledovať. Na základe zhodnotenia týchto skutočností odporca mal za to, že reálne riziko, že účastník konania sa bude počas konania o administratívnom vyhostení skrývať, resp. sa bude snažiť ujsť naďalej trvá. Tento záver potvrdzuje aj výpoveď navrhovateľa ktorý počas spísania zápisnice o vyjadrení sa účastníka konania č. p.: PPZ-HCP-SO16-126-005/2013 zo dňa 19. novembra 2013 sa vyjadril, že po prekročení štátnej hranice, ak by sa na prístupovej ceste k HZ 338 nenachádzala hliadka PZ, by pokračoval ďalej smerom do Poľskej republiky, alebo Maďarska. Tento záver umocňuje aj doterajší spôsob vedenia života účastníka konania z ktorého vyplýva, že ten nerešpektuje zákony krajiny v ktorej sa zdržiaval po odchode z domovskej krajiny až doteraz, t. j. Ukrajiny, nakoľko bol

vyhostený z územia Ukrajiny pričom mu bola uložená lehota na vycestovanie. Účastník konania sa rozhodol opustiť Ukrajinu formou nelegálneho prekročenia štátnej hranice. Túto skutočnosť účastník konania potvrdil v zápisnici o vyjadrení sa účastníka konania č. p.: PPZ-HCP-SO 16-126-007/2013 zo dňa 19. novembra 2013. Odporca konštatoval, že navrhovateľ po neoprávnenom prekročení štátnej hranice sa príslušným orgánom sám neprihlásil na úradoch a neodôvodnil svoj nezákonný vstup naopak, sa snažil ujsť respektíve pred policajnými hliadkami schovať. Na základe týchto skutočností odporca usúdil, že existuje reálne riziko úteku účastníka konania v konaní o administratívnom vyhostení.

Odporca uviedol, že taktiež preskúmal prekážky zaistenia uvedené v § 88 ods. 12 zákona o pobyte cudzincov, pričom na základe dôkazov (záznamu hliadky, záznamu na monitorovanie pohybu služobných motorových vozidiel - AVL, zápisnice o vyjadrení sa účastníka konania č. p.: PPZ-HCP-SO16-126-005/2013 a zápisnice o vyjadrení sa účastníka konania č. p.: PPZ-HCP-SO16-126-007/2013) dospel k záveru, že účastník nepožiadaval o udelenie azylu na území Slovenskej republiky bezodkladne po neoprávnenom prekročení vonkajšej hranice. Práve naopak, snažil sa ujsť pred príslušníkmi OHK PZ.

Skúmal tiež skutočnosti, že účastník konania nemá na území Slovenskej republiky žiadne rodinné väzby. Ďalej skúmal ekonomickú situáciu účastníka konania a dospel k záveru, že nemá dostatočné finančné prostriedky. Nemá na území Slovenskej republiky rezervované ubytovanie alebo zabezpečené zamestnanie, z tohto dôvodu mu policajný útvar neukladá povinnosť v zmysle § 89 zákona, nakoľko vzhľadom na osobu zaisteného a jeho osobné pomery nie je možné z jeho strany zložiť peňažnú záruku a nakoľko menovaný nemá na území SR žiadne väzby, nielen rodinné, neovláda slovenský jazyk a nemá dostatok finančných prostriedkov nie je možné z jeho strany zabezpečiť si ubytovanie.

Odporca uviedol, že skúmal reálnu možnosť výkonu vyhostenia účastníka konania, t. j. účelnosť zaistenia. Má za to, že v prípade odpadnutia dôvodov prerušenia konania o administratívnom vyhostení, bude možné v konaní o administratívnom vyhostení pokračovať. V prípade vydania rozhodnutia o administratívnom vyhostení bude možné účastníka konania vyhostiť na Ukrajinu v zmysle dohody o readmisii osôb uverejnenej v Úradnom vestníku L 332, 18/12/2007 S. 0048 - 0065.

V.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 250l ods. 1 OSP sa v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, postupuje podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku „Rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov“. Pokiaľ v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku s výnimkou § 250a (§ 250l ods. 2 OSP).

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. a/ zákona č. 404/2011 Z. z..

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné potvrdiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 06. februára 2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Navrhovateľ v odolaní proti rozsudku krajského súdu brojil proti jeho záverom, že rozhodnutie odporcu bolo potrebné potvrdiť ako vecne správne a vydané s príslušnými právnymi predpismi. Naopak na rozdiel od názoru krajského súdu rozhodnutiu odporcu považoval za nezákonné. Namietal právne

prekážky, ktoré bránia jeho návratu, a ktoré nastali už v konaní o jeho zaistení pred odporcom. Poukázal na to, že v priebehu konania o zaistení prejavil vôľu požiadať o azyl, preto v súlade s právnym názorom vysloveným Súdny dvorom EÚ v rozhodnutí zo dňa 30. mája 2013 vo veci Mehmet Arslan proti Polícii ČR C- 534/11, sa na neho v čase vydania napadnutého rozhodnutia odporcu nevzťahoval právny režim návratovej smernice a z toho dôvodu nebolo prípustné jeho zaistenie na účel konania o návrate v zmysle návratovej smernice. Navyše zdôraznil, že v čase podania žiadosti o azyl voči nemu vydané rozhodnutie o jeho administratívnom vyhostení.

Táto námietka, nebola podľa odvolacieho súdu spôsobilá spochybniť zákonnosť rozhodnutia odporcu, a teda ani vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu. S názorom krajského súdu k predmetnej námietke sa odvolací súd stotožňuje, navyše k veci uvádza, že závery Súdneho dvora zo dňa 30. mája 2013 vyslovené vo veci Y. c/a Polícia ČR C-534/11, na ktoré sa odvolával aj samotný navrhovateľ premietol NS SR vo svojom rozsudku sp. zn. ISza/6/2013 zo dňa 24. septembra 2013, keď zdôraznil, že „ak policajný útvar dospeje k záveru, že žiadosť cudzinca o medzinárodnú ochranu je účelová, podaná za účelom pozdržať, či dokonca zmať výkon rozhodnutia o vyhostení cudzinca, môže znova rozhodnúť podľa § 90 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov, že dôvody predchádzajúceho zaistenia trvajú napriek tomu, že cudzinec požiadal o medzinárodnú ochranu. V takomto rozhodnutí policajný útvar vyloží, aké konkrétne dôvody ospravedlňujú trvanie zaistenia cudzinca po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu. Zdôraznil tiež, že je nevyhnutné, aby správne orgány rozhodovali o trvaní dôvodov zaistenia bezodkladne po tom, čo zaistený cudzinec podá žiadosť o udelenie medzinárodnej ochrany.“.

Tak ako to vyplýva z rozsudku Súdneho dvora v hore uvedenej veci, návratová smernica sa nevzťahuje na príslušníka tretej krajiny, ktorý požiadal o medzinárodnú ochranu, a to v dobe od podania žiadosti do prijatia rozhodnutia o tejto žiadosti v prvom stupni, či prípadne do rozhodnutia o oprávnom prostriedku podanom proti uvedenému rozhodnutiu. Podanie žiadosti o udelenie medzinárodnej ochrany nemusí automaticky viesť k ukončeniu jeho zaistenia: daná osoba môže byť za splnenia určitých podmienok znova zaistená, prípadne ponechaná v zaistení. Podľa Súdneho dvora je vecou vnútroštátneho práva, aby stanovilo dôvody, pre ktoré smie byť takýto žiadateľ znova zaistený alebo ponechaný v zaistení (musí sa tak však diať „za plného rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodného práva i z práva úniijného“).

Zákonodarca zakotvil do zákona o pobyte, konkrétne do ustanovenia § 88 ods. 1 písm. a/ cudzincov oprávnenie policajta zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny v konaní o administratívnom vyhostení s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie do krajiny podľa § 77 ods. 1, ak existuje riziko jeho úteku.

Pokiaľ teda odporca rozhodol bezodkladne o zaistení cudzinca potom, ako tento požiadal o azyl, pričom vyargumentoval, prečo vyhodnotil jeho žiadosť o azyl v tomto konaní ako účelovú, a súčasne uviedol z čoho pramení jeho úsudok o existencii rizika úteku navrhovateľa, postupoval plne v zmysle posudzovania kritérií stanovených Súdny dvorom vo veci E., pričom jeho úvaha ohľadne splnenia týchto kritérií, za ktorých môže byť zaistený aj cudzinec, ktorý požiadal o medzinárodnú ochranu a právne závery z nej plynúce majú oporu nielen v zákone o pobyte cudzincov, (§ 88 ods. 1 písm. a/), ale je aj v súlade s návratovou smernicou, na ktorej znenie sa odvolávajú citované rozhodnutia Súdneho dvora EÚ.

V tejto súvislosti dáva odvolací súd do pozornosti aj čl. 15 ods. 1 návratovej smernice, podľa ktorej: „Pokiaľ sa v osobitnom prípade nedajú účinne uplatniť iné dostatočné, ale menej prísne donucovacie opatrenia, členské štáty môžu zaistiť len štátneho príslušníka tretej krajiny, voči ktorému prebieha konanie o návrate, s cieľom pripraviť návrat a/alebo vykonať proces odsunu, a to najmä keď: existuje riziko úteku“.

Podľa čl. 8 ods. 3 písm. b/ smernice európskeho parlamentu a rady 2013/33/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu (prepracované znenie) (): „Žiadateľa možno zaistiť iba ak je žiadateľ zaistený a vzťahuje sa na neho konanie o návrate podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene

zdržiavajú na ich území, s cieľom pripraviť návrat a/alebo výkon vyhostenia a príslušný členský štát môže na základe objektívnych kritérií vrátane skutočnosti, že žiadateľ už mal prístup ku konaniu o azyle, doložiť, že existuje odôvodnené podozrenie, že žiadateľ žiada o medzinárodnú ochranu výlučne s cieľom oddialiť alebo zmariť vykonanie rozhodnutia o návrate.“

Predpokladom zaistenia cudzinca, resp. jeho ponechania v zaistení podľa § 88 ods. 1 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov nie je existencia rozhodnutia o administratívnom vyhostení, ale podmienkou je existencia konania o administratívnom vyhostení.

Je nepochybné, že konanie o administratívnom vyhostení navrhovateľa prebiehalo (zo zápisnice o vyjadrení účastníka zo dňa 19. novembra 2013 o 10:00 hod. vyplýva, že odporca oznámil navrhovateľovi, že týmto výsluchom sa voči nemu začína konanie o administratívnom vyhostení a konanie o zaistení) a na tejto skutočnosti nič nemení fakt, že konanie bolo práve pre podanie žiadosti o azyl prerušené podľa § 77 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov.

Podanie žiadosti o udelenie azylu totiž v zmysle § 88 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov nie je dôvodom na prepustenie zaisteného štátneho príslušníka tretej krajiny. Konanie podľa osobitného predpisu nie je zaistením štátneho príslušníka tretej krajiny dotknuté.

Podľa odvolacieho súdu, odporca postupoval v zmysle posudzovania kritérií stanovených Súdnym dvorom vo veci E., jeho úvaha ohľadne splnenia týchto kritérií, za ktorých môže byť zaistený aj cudzinec, ktorý požiadal o medzinárodnú ochranu nebola zo strany navrhovateľa napadnutá (navrhovateľ totiž v odvolaní proti rozsudku krajského súdu nenamietal účelovosť žiadosti o azyl ani riziko úteku), t. j. dôvody, pre ktoré odporca odôvodnil potrebu zaistenia navrhovateľa, preto odvolací súd sa obmedzil len na posúdenie tých námietok, ktoré navrhovateľ uplatnil v odvolacom konaní.

Námietku zmätočnosti a nepreskúmateľnosti rozhodnutia odporcu pre nezrozumiteľnosť dôvodov, (nakoľko odporca rozhodol o zaistení navrhovateľa podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov, teda na účel konania o administratívnom vyhostení, avšak v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa odporca odvolával na realizáciu readmisnej dohody uzavretej medzi ES a Ukrajinou), vyhodnotil odvolací súd rovnako ako krajský súd za nedôvodnú.

Predovšetkým z dôvodu, že z rozsiahleho odôvodnenia rozhodnutia odporcu, ktorého podstatnú časť prevzal odvolací súd do kapitoly pod názvom Argumentácia rozhodnutia odporcu odvolaciemu súdu nevyplývala navrhovateľom tvrdená zmätočnosť, resp. rozpor medzi výrokom keď odporca rozhodol o zaistení navrhovateľa podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov, teda na účel konania o administratívnom vyhostení, a podľa navrhovateľa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa odporca odvoláva na realizáciu readmisnej dohody uzavretej medzi ES a Ukrajinou.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odporcu vyplýva, že odporca pomerne rozsiahlym spôsobom odôvodnil, prečo došlo k zaisteniu navrhovateľa potom, čo požiadal o azyl a uviedol úvahu prečo jeho zaistenie, resp. ponechanie v zaistení aj po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu je nutné, a to s poukazom na prebiehajúce konanie o administratívnom vyhostení navrhovateľa vzhľadom na existujúce riziko jeho úteku, čo subsumoval pod ust. § 88 ods. 1 písm. a/.

Pokiaľ odporca v dôvodoch rozhodnutia (na str. č. 2 a následne na str. 9) po chronológii priebehu konania o zaistení uvádza, že v prípade vydania rozhodnutia o administratívnom vyhostení bude možné vyhostiť navrhovateľa na územie Ukrajiny v zmysle dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ukrajinou o readmisii osôb, odvolací súd uvedenie takéhoto údaju síce považuje za nadbytočné a vzhľadom na štádium konania aj predčasné, nemohol však súhlasiť s tvrdením navrhovateľa, že medzi výrokom a odôvodnením rozhodnutia existuje rozpor, pretože odporca dôvody aplikácie ustanovenia § 88 ods. 1 písm. a/ zákona o pobyte náležite zdôvodnil.

Námietku navrhovateľa, že odporca zaistil navrhovateľa na účel konania o administratívnom vyhostení, avšak vo výroku absentuje špecifikácia predmetného konania o administratívnom vyhostení jeho spisovou značkou odvolací súd vyhodnotil za čiastočne dôvodnú, takáto vada, však nemohla mať vplyv

na zákonnosť rozhodnutia odporcu.

Odvolací súd pritom zdôrazňuje, že pokiaľ odporca vo výroku neoznačil spisovou značkou konanie o administratívnom vyhostení, pretože ju nepovažoval za nutnú náležitosť výroku rozhodnutia, bolo potrebné súhlasiť s námietkou navrhovateľa, že identifikácia takéhoto konania je popri tom, že hrozí riziko úteku cudzinca základným predpokladom pre jeho zaistenie v zmysle citovaného ustanovenia zákona o pobyte cudzincov, teda že ide o vadu, ktorá však nemala vplyv na zákonnosť rozhodnutia odporcu.

Navrhovateľ totiž existenciu takéhoto konania (administratívneho konania o vyhostení) nespochybňoval, bolo zrejmé, že o jeho priebehu bol uzrozumený. Z rozhodnutia odporcu o zaistení navrhovateľa vyplýva, že v dôvodoch rozhodnutia odporca uviedol, že voči navrhovateľovi začal odporca konanie o administratívnom vyhostení s určením zákazu vstupu v zmysle štvrtej časti prvej hlavy zákona o pobyte cudzincov (str. 2 rozhodnutia), a že konanie o administratívnom vyhostení voči navrhovateľovi bolo podľa § 77 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov prerušené (str. 3) rozhodnutia.

Z rozhodnutia zo dňa 19. novembra 2013 pod č. p.: PPZ-HCP-SO16-126-008/2013 o prerušení konania o administratívnom vyhostení navrhovateľa vyplýva, že rozhodnutie vydal odporca, ktorý rozhodoval aj o zaistení navrhovateľa, a že konanie prebiehalo súčasne s konaním o zaistení navrhovateľa (viď zápisnica o vyjadrení navrhovateľa zo dňa 19. novembra 2013).

Rozhodnutie o prerušení konania o administratívnom vyhostení navrhovateľ osobne prevzal dňa 19. novembra 2013.

Z uvedeného rozhodnutia bolo zrejmé, že konanie o administratívnom vyhostení navrhovateľa prebiehalo pod tou istou spisovou značkou ako konanie o zaistení, líšiacou sa len v čísle listu pred lomítkom s uvedením roku 2013.

Pochybnosti o existencii konania o administratívnom vyhostení navrhovateľa nemal krajský ani odvolací súd, a preto z dôvodov vyššie uvedených dospel k záveru, že i keď odporca pochybil, keď špecifikáciu predmetného konania o administratívnom vyhostení jeho spisovou značkou vo výroku rozhodnutia neuviedol, takáto vada nemala vplyv na zákonnosť rozhodnutia.

Uvedená námietka nebola spôsobilá spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorý rozhodnutie odporcu potvrdil.

Na tomto mieste odvolací súd považuje za dôležité zdôrazniť, že o vadu, ktorá by mala vplyv na zákonnosť rozhodnutia odporcu o zaistení navrhovateľa by išlo napr. v prípade, ak by správny orgán zaistil navrhovateľa za účelom jeho vrátenia podľa readmisnej dohody, ktorú by vôbec nešpecifikoval alebo medzinárodnej zmluvy, ktorá by vôbec neexistovala.

S ohľadom na skutkové okolnosti prípadu bolo možné konštatovať, že v danom prípade boli podmienky pre zaistenie navrhovateľa podľa § 88 ods.1 písm. a/ splnené a pokiaľ krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil ako zákonné, odvolací súd jeho rozsudok podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil ako vecne správny.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 250k ods. 1 OSP v spojení s ustanovením § 250l ods. 2 OSP. Navrhovateľovi, ktorý nemal v konaní úspech a právo na náhradu trov konania si neuplatnil ani jeho zástupca, odvolací súd náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.